

Szivacsvadászok

Andreas Karkavizas görög író 1866-ban Lehenae városkában született. Meghalt 1922-ben Athénben. Az újjörög elbeszélés atyjának és megteremtőjének tekintik. Fő érdeme, hogy művészi alkotásait a népnyelven írta és ezt a nyelvet meghonosította a görög irodalomban. Nyelvezete epikus, heroikus és igen választékos. Elbeszéléseinek tárgykörét korának életéből és a görög hőskorból merítette. Legjobb novel-lái a „Beszélgetések a fedélzeten” és a „Régi szerelmek” című gyűjteményekben jelentek meg.

Nem irigyeltem a szivacsvadászok foglalkozását soha, soha életemben! Szerettem a tengert, zátonyait és szigeteit, dühét és nyugalmát, de kincseire nem vágytam soha! Gyermekkorom óta utáltam minden szivacshajót. Nem emlékszem már, minek tartottam akkor, de tudom, sohasem tartottam hajónak, még kevésbé égi áldásnak és a tenger büszkeségének. Inkább csúf, ördögi tákolmánynak tűnt nekem mindég.

Amikor évenként egyszer, Tamás-napon az anyák és kedvesek szorongó szívvel, könnyeiket visszafojtva szomorkodtak, a sziget pedig szinte rengett a bűvárok dárídózásától, úgy éreztem, hogy a tengeri szörny már készíti az örök kristály fekhelyet mindazoknak, akik megkívánták a mélység kincseit. Ősszel pedig, amikor valamennyien a szirten gyülekeztek, hogy a hazatérő szivacsvadászokat köszöntsék, magam is, baljós kíváncsiságtól üzve odarohantam, hogy megszámláljam, hányan tértek vissza csonkán, és hányan maradtak Aspronisosban az arabok szórazására és táplálékául.

Egyszer mégis majdnem velük mentem. Barátaim valamennyien elszegődtek Morfonius kereskedőhöz és előleget kaptak. Én is velük tartottam. Azzal a feltétellel fogadtuk el a pénzt, és vállaltuk a munkát, hogy majd zeneszóval kísérnek ki bennünket. Ezerszázhuszonöt drachmát kaptam, de nem mentem a többiekkel kocsmába, elherdálni a pénzt.

— Itt van, anyám, pénzt hoztam. Holnap indulok a bűvárokkal.

— A bűvárokkal?!... — csattant fel anyám. — Azonnal add vissza nekik a pénzt!

— De, mama, hát nem látod, hogy sehol sem kapok munkát? Miből élünk? Mit eszünk?

— Inkább semmit se együnk, semmit! Inkább pusztuljunk el! Apád azt mondta halála előtt: inkább koldus légy, mint szivacsvadász.

Nem tudtam mivel magyarázni a dolgot. Családunkban apáról fiúra szállt ez a foglalkozás. Nagyapám a sziget legjobb bűvára volt, gyakran még a kalinikei bűvárokon és túltett! Apám is ezzel foglalkozott egészen bátyja haláláig.

... Elfelelted talán a Rafalias testvéreket, Hydra szigetéről, a két tengeri farkast, a tenger két büszkeségét, — kezdte mesélni anyám. — A fiatalabb, Petros Rafalias, apád, az idősebb, Nicolas pedig a vőlegényem volt. Bizonyára kérdezni fogod, hogyan lehetséges ez. Pedighát pontosan így volt. Mindkettő magas, erős, vakmerő; ők voltak a legjobb bűvárok a szigeten. Kétszeres, sőt háromszoros előleget ígértek a kereskedők, csak hogy nekik bűvárkodjanak. Ők azonban csak Kalemisnak dolgoztak. Ám abban az évben vesztükre különváltak. Apád egy eginai szivacsgyűjtőhöz szegődött, jegyesem pedig Kalemisnál maradt. Mihelyt megkapta az előleget, hozzám rohant:

— Nesze, Hrisula, — mondotta — kösd a kendőd végébe. Mihelyt visszatérek, megesküszünk és otthont alapítunk. Ha pedig a tengeri szörny ragad el férjéül, legyen ez a hozományod és légy boldog mással, aki szerencsésebb lesz mint én!

Bengáziba értek végül. A sivár afrikai tenger csak úgy visszhangzott a kacajtól és az énektől. Hajnalonként felbukkantak a kis fehér vitorlák, alig harminc, negyven mérföldnyi térségben, a sima nyílt tengeren. Megkezdődött az életveszélyes munka. Egyik bűvár felbukkant, a másik leszállt a mélybe. Leszállt szegényen, visszatért gazdagon.